

กรุงปะชาสัมพันธ์

รับที่ ๓๓๕/๙

วันที่ ๑๑/๘/๕๙

13282

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โทร. ๐ ๒๖๐๔ ๒๓๒๓ ต่อ ๑๗๑๒
ที่ ๖๐๐๙/ว ๑๐๐๔ วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๔๙
เรื่อง แนวทางการจัดตั้งทุนหมุนเวียน

① เรียน หัวหน้าส่วนราชการระดับกรมและรัฐวิสาหกิจในกำกับสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ด้วยสำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรีแจ้งว่า กระทรวงการคลังได้เสนอเรื่อง แนวทางการจัดตั้งทุนหมุนเวียน ไปเพื่อดำเนินการ ซึ่งคณะกรรมการรัฐมนตรีในคราวประชุมประจำเมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๙ มีมติเห็นชอบร่างแนวทางการจัดตั้งทุนหมุนเวียน และให้ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป ตามที่กระทรวงการคลังเสนอรายละเอียดประกอบตามสำเนาหนังสือสำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี ที่ ๖๐๐๙/ว ๓๐๔ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๔๙ ที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

(นายนพ. ประนรัตน์)

รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

② ที่ ๖๐๐๑.๐๑/ว. ๔๐๖๑

เรียน พอ.สำนัก/กอง และหัวหน้าหน่วยงาน

เพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

(นางทัศนีย์ ไตรอรุณ)
ลนก.
๑๑ ก.ย.๕๑

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
เลขที่รับ... 20500
วันที่... ๕ ก.ย. ๕๑
เวลา... 12.05 น.

ที่ นร ๐๕๐๖/ว ๓๐๔

สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๕ กันยายน ๒๕๕๑

กติกา
เลขที่รับ...
วันที่... ๕ ก.ย. ๕๑
เวลา... 12.05 น.

ผู้ร่าง
แก้ไข
แบบร่าง

ผู้ที่ลงนาม

ลงนาม
๒๗.๙.๘๙

เรื่อง แนวทางการจัดตั้งทุนหมุนเวียน

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๒๗/๑๒๔๗๑ ลงวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๑

ด้วยกระทรวงการคลังได้เสนอเรื่อง แนวทางการจัดตั้งทุนหมุนเวียน มาเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปราภูตตามล่าเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะกรรมการได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๑ ลงมติเห็นชอบ ร่างแนวทางการจัดตั้งทุนหมุนเวียน และให้ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการ ปฏิบัติต่อไป ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอได้โปรดแจ้งให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐในกำกับดูแลทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

—

(นายสุรชัย ภู่ประเสริฐ)

เลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี

สำนักวิเคราะห์เรื่องเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๔๐ ๕๐๐๐ ต่อ ๓๓๓

โทรสาร ๐ ๒๒๔๐ ๕๐๖๔

www.cabinet.thaigov.go.th

(นกท ๑๘ : อุตมพร)

พี กก 04271 | 2910

กระทรวงการคลัง

๒๒ กรมภูมิพล ๒๕๕๑

เรื่อง แนวทางการจัดตั้งทุนหมุนเวียน

ເງື່ອນ ເພື່ອມີການຄວບຮັງສູນນາງ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เรียน 0503/ว(ก) 9912 ลงวันที่ 18 มิถุนายน 2550

ตั้งที่ป้อมด้วย ร่างแนวทางการซักตึ่งทุนเมืองเวียด

๑๖๙

1.1 ຄະເຮົມນຕີໃນກາງປະຊຸມເມື່ອວັນທີ 12 ມິຖຸນາພຯນ 2550 ໄດ້ມີມື້ນຕີໄຫ້ແຕ່ງຕັ້ງ ດັ່ງນັ້ນ
ຄະນະກຽມການເພື່ອພິຈາລາດໄວ້ຮູ້ການຂັດຕັ້ງກອງທຸນເປັນການເຫັນພະຍານ ໂຄມຍອນໃຫ້ກະທຽວການຄັ້ງ
ແລະສ່ວນຮາກການທີ່ເກີ່ມຂຶ້ນຮ່ວມກັນພິຈາລາດກາກຳນົດຫລັກການ ແນວທາງການຂັດຕັ້ງ ແລະການບໍລິຫານຂັດການ
ເພື່ອໃຫ້ເປັນຮະບນ ແລ້ວນໍາເສນອຄະເຮົມນຕີພິຈາລາດເອິກຄົງໜຶ່ງ

1.2 กระทรวงการคลังได้มีคำสั่ง ที่ 1122/2550 ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2550 แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเรื่องการจัดตั้งกองทุน ประกอบด้วย อธิบดีกรมบัญชีกลาง เป็นประธาน ที่ปรึกษาด้านพัฒนาระบบการเงินการคลัง เป็นรองประธาน ผู้แทนจาก สำนักงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานด้านกฎหมายและระเบียบการคลัง ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมายและระเบียบด้านการเมืองจ่าย เป็นกรรมการ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านพัฒนา เงินทองงบประมาณ (นักวิชาการคลัง 9 ชช.) เป็นกรรมการและเลขานุการ และนักวิชาการคลัง 6 กลุ่มกฎหมายและระเบียบด้านการเมืองจ่าย เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ เพื่อร่วมกันพิจารณา กำหนดหลักการและแนวทางการจัดตั้งทุนหมุนเวียนของส่วนราชการให้เป็นไปตามดังนี้

2. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคดีรัฐมนตรี

2.1 ในปัจจุบันมีการขัดคั้งทุนหมุนเวียนตามกฎหมายเฉพาะ หรือความพรeresชาชนัญญ์ดังประมวลรายข้อประจําปี เป็นจำนวนมากเกินความจำเป็น มีวัตถุประสงค์ชี้อ่อนกับการกิจกรรมของส่วนราชการ หรือชี้อ่อนกับทุนหมุนเวียนที่มืออยู่เดิม ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการบริหารด้านการคลังภาครัฐ และเป็นการด้านเงินงบประมาณที่ต้องจัดสรรงบประมาณเป็นทุนประจำหรืองบประมาณเพิ่มเติมในแต่ละปี จึงเห็นควรให้มีการบททวนกฎหมาย ระบุข้อแนวทางปฏิบัติ ที่เกี่ยวข้องกับทุนหมุนเวียน

เพื่อความคุณมิให้มีการจัดตั้งทุนหมุนเวียนเพิ่มมากขึ้นเกินความจำเป็น บุบเดือกทุนหมุนเวียน ที่หมายความว่าเป็นหรือไม่ดำเนินการแต่อย่างใด หรือบุบรวมทุนหมุนเวียนที่มีภารกิจหรือวัตถุประสงค์ ที่เหมือนกันรวมไว้เป็นทุนเดียวกัน

2.2 เป็นการดำเนินการตามภารกิจที่คณะกรรมการครีได้มอบให้กระทรวงการคลังและ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณากำหนดหลักการ แนวทางการจัดตั้ง และการบริหารจัดการ เพื่อให้มีระบบของส่วนราชการ

3. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ไม่มี

4. สาระสำคัญของร่างแนวทางการจัดตั้งทุนหมุนเวียน

ได้จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเรื่องการจัดตั้งทุนหมุนเวียน รวม 3 ครั้ง โดยคณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างแนวทางการจัดตั้งทุนหมุนเวียน สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

4.1 ให้มีคณะกรรมการตัวกลางการจัดตั้งทุนหมุนเวียน ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ เอกอธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เอกอธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เอกอธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา และผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นบุคคลภายนอก จำนวนไม่เกิน 3 คน โดยปลัดกระทรวงการคลัง แต่งตั้งเป็นกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย ด้านการเงินและ/หรือการคลัง และอธิบดีกรมบัญชีกลาง เป็นกรรมการและเลขานุการ

4.2 ให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐ ที่ประสงค์จะขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนต้องเสนอเรื่อง ให้คณะกรรมการพิจารณา ก่อนที่จะเสนอเรื่องให้คณะกรรมการครีพิจารณาอนุมัติและเสนอต่ำข้อตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยให้จัดทำรายละเอียดในการเสนอจัดตั้งทุนหมุนเวียนเพื่อประกอบการพิจารณา

4.3 ให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐที่จะจัดตั้งทุนหมุนเวียนต้องดำเนินการ เสนอคณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการจัดตั้งหรือข่ายระยะเวลาการดำเนินงาน ทุนหมุนเวียน แล้วให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐนำเรื่องเสนอคณะกรรมการครีเพื่อพิจารณา ให้ความเห็นชอบต่อไป ทั้งนี้ การนำเสนอคณะกรรมการครีเพื่อพิจารณาให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐนั้น นำความเห็นของคณะกรรมการประมาณการประกอบการนำเสนอคณะกรรมการครีด้วย

4.4 ทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งขึ้นแล้ว ต้องเข้าสู่ระบบการประเมินผลงานตามที่ กระทรวงการคลังกำหนด และกระทรวงการคลังจะดำเนินการยุบเลือกทุนหมุนเวียน หากปรากฏว่า ทุนหมุนเวียนนั้นไม่สามารถจำเป็นตามวัตถุประสงค์หรือหักด้วยค่าเบินการอันไม่มีมาตรฐานสมควร และไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่กำหนด หรือรวมทุนหมุนเวียนในกรณีที่มีวัตถุประสงค์เดียวกันหรือสามารถ ดำเนินการร่วมกันได้ ทั้งนี้ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังรวมหรือยุบเลือก ทุนหมุนเวียน พ.ศ. 2543

4.5 ให้กระทรวงการคลังมีอำนาจเรียกให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐ
นำเงินทุนหมุนเวียนที่ฝากไว้กับธนาคารแห่งชาติมาฝากไว้กับกระทรวงการคลัง หรือให้ดำเนินสั่งดัง
นี้เป็นระบุให้มีค่าตอบแทนตามที่เจรจาตกลงสืบเก็บความจันท์

๓. ประเพณีน้ำอุ่นปีกอกกระสาที่มีความเชื่อที่ว่าจะนำโชคมาให้กับคน

เพื่อควบคุมมิให้มีการซื้อตั๋วทุนหมุนเวียนเพิ่มมากขึ้นเกินความจำเป็น ทั้งจะส่งผลกระทบต่อการบริหารด้านการคลังมากที่สุด และเป็นภาระสำคัญเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการจัดตั้งกองทุนฯ ร่วมกับธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินที่มีความต้องการลงทุนในประเทศ ที่มีความต้องการลงทุนในประเทศ ที่มีความต้องการลงทุนในประเทศ

6. សារព័ត៌មាននៃការបង្កើតរឹងចាំអាជីវកម្មនៃក្រសួងយុវជន

61

7. ຄວາມຍາຍ ມຕິຄອບເຮັດວຽກທີ່ພົບເປົ້າສັ່ງໃຫ້ກໍານົດໄປໃນການວິເຄາະ ແລ້ວທີ່ມີຄື່ອງນາກທີ່ຈະໄດ້

• บทิักและรัฐมนตรีต่อไปวันที่ 12 มิถุนายน 2550

8. สำหรับผู้ที่ต้องปฏิริบูณ์การดำเนินการและดำเนินการโดยอิสระไม่ได้เป็นไปได้

۱۰۷

๙. ช่องทางเชื่อมต่อพิจารณา

ให้ความเห็นชอบร่างแบบทางการข้อตั้งทุนนานาประเทศรายเดือนประจำเดือนพฤษภาคม พ.ศ.๒๕๖๓

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดอนำเสนอคณารัฐมนตรีพิจารณาให้ทราบเห็นชอบ ก่อนให้ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีแนวทางในการปฏิบัติอย่าง

ឧបនគរគារណ៍បែល

Jan One

(ນາຍຄູ່ຮ່າງໝໍ ຕື່ບວດກົດຕື່ມີ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการติดต่อ

กรมปัจจัยดิบ
กทุ่มพัฒนาเงินนอกระบบประมาณ
โทรศัพท์ 0 2273 9136
โทรสาร 0 2273 9602

แนวทางการจัดตั้งทุนหมุนเวียน

1. หลักการในการจัดตั้งทุนหมุนเวียน

การจัดตั้งทุนหมุนเวียน จะกระทำได้เฉพาะกรณีที่เป็นกิจกรรมที่ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐ ต้องปฏิบัติตามหน้าที่เพื่อสาธารณะประโยชน์ หรือเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ หรือเพื่อช่วยเหลือในการครองชีพ หรืออันวายบริการแก่ประชาชน และเป็นกรณีที่ไม่สามารถใช้วิธีการดำเนินการตามระบบของทางราชการได้ ทั้งนี้ กิจกรรมดังกล่าวต้องกำหนดคุณวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน และต้องก่อให้เกิดรายได้ที่เกิดจากกิจการดำเนินงาน มิใช่มาจากการเงินงบประมาณแผ่นดินแต่เพียงอย่างเดียว โดยอนุญาตให้นำเงินรายรับนั้นมาสนับสนุนให้ใช้จ่ายได้โดยไม่ต้องนำส่งคลัง

2. คณะกรรมการกลั่นกรองการจัดตั้งทุนหมุนเวียน

ให้มีคณะกรรมการกลั่นกรองการจัดตั้งทุนหมุนเวียน ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา และผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นบุคคลภายนอก จำนวนไม่เกิน 3 คน โดยปลัดกระทรวงการคลัง แต่งตั้งเป็นกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย ด้านการเงินและ/หรือการคลัง และอธิบดีกรมบัญชีกลาง เป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

2.1 พิจารณาถัดลั่นกรองการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนภายใต้หลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการตั้งไว้ เห็นชอบ ซึ่งรวมถึงทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งขึ้นโดยบทบัญญัติของกฎหมายเฉพาะเพื่อการนี้ด้วย

2.2 พิจารณาให้ความเห็นสำหรับการขยายระยะเวลาการดำเนินงานของทุนหมุนเวียนที่ครบกำหนดระยะเวลาดำเนินการตามข้อเสนอในการจัดตั้งทุนหมุนเวียนที่ผ่าน ความเห็นชอบในหลักการจากคณะกรรมการแล้ว และให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐ นำความเห็นดังกล่าวเสนอต่อกองระรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบอีกครั้ง

3. แนวทางปฏิบัติการจัดตั้งทุนหมุนเวียน

3.1 ให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐที่ประสงค์จะขอจัดตั้งทุนหมุนเวียน ต้องเสนอเรื่อง ให้คณะกรรมการพิจารณา ก่อนที่จะเสนอเรื่องให้คณะกรรมการตั้งทุนหมุนเวียน ที่ได้แต่งตั้ง ลงนามรายจ่ายประจำปี โดยให้จัดทำรายละเอียดในการเสนอจัดตั้งทุนหมุนเวียนเพื่อประกอบการพิจารณาดังนี้

(1) หลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องดำเนินการจัดตั้งทุนหมุนเวียน

(2) วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ระยะเวลาดำเนินงาน แผนการดำเนินงาน แผนการเงิน วิธีดำเนินงาน เงินทุนที่ต้องใช้ แหล่งเงินทุนและกระบวนการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ตลอดจนผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

(3) โครงสร้างการบริหารจัดการ อัตรากำลังของบุคลากรที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(4) รายงานการศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) และวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน ความคุ้นค่าและผลกระทบที่จะได้รับในเชิงเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนภาระด้านงบประมาณและความอยู่รอดของทุนหมุนเวียนในอนาคต

3.2 ลักษณะการดำเนินงานต้องไม่ซ้ำซ้อนกับทุนหมุนเวียนที่ได้ดำเนินการอยู่แล้ว หรือไม่ซ้ำซ้อนกับหน้าที่หลักของหน่วยงานภาครัฐอื่น หรือมีการดำเนินงานในลักษณะเดียวกัน การปฏิบัติงานตามภารกิจปกติของส่วนราชการ

3.3 ต้องเป็นการดำเนินงานที่ไม่แข่งขันกับภาคเอกชน/รัฐวิสาหกิจ หรือกิจกรรมที่เอกชน/รัฐวิสาหกิจสามารถดำเนินการได้

3.4 ทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งต้องไม่มีลักษณะที่กำหนดให้ใช้จ่ายเฉพาะคอกพอเพียงหรือรับการจัดสรรเงินงบประมาณเป็นทุนประเด็นและเงินสมทบ เพื่อนำไปฝึกสถาบันการเงิน เพื่อให้ได้คอกพอเพียงเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของทุนหมุนเวียน

3.5 ทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งตามนโยบายของรัฐบาล เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการใดกิจการหนึ่งที่จำเป็น และมีความสำคัญในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง ต้องกำหนดระยะเวลา การดำเนินงาน และวงเงินในการดำเนินการไว้ให้ชัดเจน

4. กระบวนการในการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียน

4.1 ให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐที่จะจัดตั้งทุนหมุนเวียนต้องดำเนินการตามข้อ 3

4.2 เสนอคณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการจัดตั้งหรือขยายระยะเวลาการดำเนินงานทุนหมุนเวียนแล้วให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐนำเรื่องเสนอคณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป ทั้งนี้ การนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐนั้นนำความเห็นของคณะกรรมการประกอบการนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาต่อไป

5. การประเมินผล/การยุบเลิก/ยุบรวม

5.1 ทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งขึ้นแล้ว ต้องเข้าสู่ระบบการประเมินผลงานตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

5.2 กระทรวงการคลังจะดำเนินการยุบเลิกทุนหมุนเวียน หากปรากฏว่าทุนหมุนเวียนนั้นหมดความจำเป็นตามวัตถุประสงค์หรือหักด่านการดำเนินการอันไม่มีเหตุอันสมควร และไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่กำหนด หรือรวมทุนหมุนเวียนในกรณีที่มีวัตถุประสงค์เดียวกันหรือสามารถดำเนินการร่วมกันได้ ทั้งนี้ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน พ.ศ. 2543

6. การนำเงินทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

กระทรวงการคลังมีอำนาจเรียกให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐนำเงินทุนหมุนเวียนที่ฝากไว้กับสถาบันการเงิน เข้ามาฝากไว้กับกระทรวงการคลัง หรือให้นำเงินส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินหากทุนหมุนเวียนนั้น มีเงินคงเหลือเกินความจำเป็น